

Szlaki Pamięci – nowa odsłona multimedialnego portalu edukacyjnego

Nowa szata graficzna, dodatkowa zakładka Biografie i kilkanaście nowych opracowań materiałów o najnowszej historii regionu to nowości w portalu Szlaki Pamięci. 2 grudnia podczas konferencji Nauczanie historii na miarę XXI wieku Region – Patriotyzm – Edukacja na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy odbędzie się premiera nowej odsłony portalu.

Portal www.szlakipamieci.kujawsko-pomorskie.pl powstał jesienią ubiegłego roku. Podstawowym celem portalu jest popularyzacja miejsc w województwie kujawsko-pomorskim związanych z historią lat 1939-1984 oraz prezentacja mieszkańców regionu walczących o niepodległą Polskę. Nauczyciele znajdą tutaj propozycje urozmaicenia lekcji historii XX, a młodzież informacje uzupełniające wiadomości przekazywane w szkole.

Od tego roku nad rozwojem portalu czuwa powołana przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Rada Programowa. Rada zatwierdza tematykę opracowywanych w portalu materiałów historycznych. Portal składa się z pięciu zakładek. Przedstawione opisy miejsc i wydarzeń składają się w całość, tworząc historię mieszkańców regionu kujawsko-pomorskiego: bohaterów walczących z okupantem lub narzuconym systemem komunistycznym oraz tych, którzy zostali bestialsko zamordowani za to, że byli Polakami.

W tego typu projektach bardzo ważna jest dbałość o jakość merytoryczną. Dlatego swój udział w projekcie mają Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Instytut Pamięci Narodowej oddział w Gdańsku. Większość publikowanych w portalu opracowań jest autorstwa pracowników bydgoskiego oddziału IPN. Nawiązanie współpracy z Ośrodkiem Mediów Interaktywnych TVP S.A. nadało portalowi charakter multimedialny

Jednym z zadań samorządu województwa jest pielęgnowanie patriotyzmu lokalnego, a w szczególności pamięci historycznej o mieszkańcach regionu walczących o niepodległą Polskę. XX wiek był szczególnym okresem, kiedy rodziła się, upadała i powstawała Polska. Nie możemy zapomnieć o ofiarach i bohaterach, twórcach naszej historii. Portal Szlaki Pamięci będzie się rozwijał. Co roku będziemy publikować nowe materiały. Historia naszego regionu obliuguje nas do upamiętnienia miejsc, osób i wydarzeń, o których mieszkańcy województwa powinni pamiętać. Do rozwijania tego projektu zapraszamy również mieszkańców województwa. Będziemy wdzięczni za głosy dotyczące miejsc i wydarzeń, które mogłyby zostać jeszcze upamiętnione w portalu.

Portal „Szlaki Pamięci” jest elementem realizowanego przez Departament, Edukacji, Sportu i Turystyki programu edukacji regionalnej. Chcemy, aby mieszkańcy regionu mieli podstawową wiedzę o regionie, o miastach, atrakcjach turystycznych, historii i bohaterach historii regionu. Głównymi adresatami naszych działań są nauczyciele i młodzież szkolna.

RADA PROGRAMOWA

Nad rozwojem portalu „Szlaki Pamięci” nadzór merytoryczny sprawuje, powołana uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Rada Programowa. W jej skład wchodzi przedstawiciele:

- Instytutu Pamięci Narodowej, Oddział w Gdańsku,
- Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy,
- Pomorskiego Muzeum Wojskowego w Bydgoszczy,
- Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku,

- Fundacji generał Elżbiety Zawackiej, Archiwum i Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek w Toruniu.
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu,
Przewodniczącym Rady jest Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zawartość portalu „Szlaki pamięci”

Szlak walki – II wojna światowa

Prezentuje opór ziemi kujawsko-pomorskiej wobec hitlerowskiej agresji i okupacji, od wysiłku zbrojnego w wojnie obronnej we wrześniu 1939 r., poprzez zawiązki konspiracji i sylwetki wybitnych konspiratorów, do działań formacji partyzanckich w kompleksach leśnych regionu. Zdarzenia i postaci historyczne ukazują w całym ich skomplikowaniu, mówiąc nie tylko o heroizmie i czynach wielkich, lecz także o ludzkiej małości, błędach i zaniechaniach.

- „Przedmoście Bydgoskie” podczas pierwszych dni września
- **27. Dywizja Piechoty pod Świątkowem we wrześniu 1939 roku (nowość)**
- Szlakiem 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich
- Boje nadgraniczne –Kęsowo
- „Grunwald” pierwsza organizacja konspiracyjna na terenie Pomorza
- Szlakiem walk partyzantów AK w Borach Tucholskich
- **Wojsko Polskie w walkach o Bydgoszcz w 1945 roku (nowość)**

Szlak męczeństwa – II wojna światowa

Ukazuje ogrom ofiary, jaką mieszkańcom regionu przyszło złożyć w latach hitlerowskiej okupacji. Planowe niemieckie akcje odwetowe, wysiedlenia, egzekucje, ze szczególnym uwzględnieniem ludobójczej akcji niszczenia polskiej „warstwy przywódczej” oraz Polaków narodowości żydowskiej. Przypomina miejsca kaźni, ożywiając pamięć o pomordowanych.

- Eksterminacja ludności polskiej w Bydgoszczy w początkowym okresie okupacji
- W lasach Barbarki – dla upamiętnienia mordu na Polakach
- Droga do ludobójstwa – Getto we Włocławku
- **Niemiecki obóz na Błoniu (15 IX 1940 –22 I 1945) – miejsce kaźni i terroru narodu polskiego (nowość)**
- Rola obozu w Potulicach w czasach okupacji niemieckiej
- Tragiczne chwile dla szpitala w Świeciu – mord na pacjentach
- Krajna w czasach eksterminacji

Szlak – w latach stalinizmu

Skomplikowany czas tzw. utrwalania „władzy ludowej” ukazano z dwóch perspektyw: po pierwsze – upamiętniając działania antykomunistycznych oddziałów partyzanckich i grup konspiracyjnych; po drugie – pokazując rozwój aparatu represji, dławiącego społeczny opór, zwłaszcza działalność sił bezpieczeństwa i funkcjonowanie obozów pracy przymusowej, w których osadzano przeciwników nowego ustroju oraz ludność niemiecką.

- Działalność V Brygady Wileńskiej AK pod dowództwem majora Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki” na terenie Borów Tucholskich

- **Działalność zbrojna przeciwko władzy ludowej oddziału Jerzego Gadzinowskiego "Szarego" na Kujawach w 1945 r. (nowość)**
- Oddział zbrojny Leona Mellera „Jędrusia”
- **"Organizacja antykomunistyczna Zbigniewa Rostka" (nowość)**
- Ośrodek Pracy Więźniów w Piechcinie
- Centralny Obóz Pracy w Potulicach (1945 – 1949)
- Nielegalna organizacja „Polska Młodzież Kadecka” z Bydgoszczy (X 1948 - II 1949)

Szlak – w okresie PRL

Przedstawia przebieg i tło zdarzeń historycznych od roku 1956 aż po okres stanu wojennego, poświadczających narastanie oporu społeczeństwa ziemi kujawsko-pomorskiej wobec komunistycznej władzy. Ukazuje też sylwetki ludzi represjonowanych za udział w wolnościowych zrywach i akcjach obywatelskich oraz postać księdza-męczennika Jerzego Popiełuszki, zamordowanego przez SB w czasie duszpasterskiej wizyty w naszym regionie.

- W walce o utrwalenie „władzy ludowej” – Ludwik Andrzej Szenborn (szef WU ds. BP w Bydgoszczy)
- Toruńska młodzież w walce o prawdę
- 18 listopada 1956 roku w Bydgoszczy - zniszczenie zagłuszarki na Wzgórzu Dąbrowskiego
- **Pacyfikacja demonstracji w obronie Niższego Seminarium Duchownego ojców redemptorystów w Toruniu (6 października 1961 r.) (nowość)**
- Bydgoskie wydarzenia marcowe 1968 roku
- **Strajk w pomorskiej Odlewni i Emalierni w Grudziądzu oraz powstanie pierwszej grupy opozycji „przedsierpniowej” na terenie województwa toruńskiego (nowość)**
- **Sierpień 1980 r. w Toruńskich Zakładach Urządzeń Okrętowych „Towimor” w Toruniu (nowość)**
- **Siedziby bydgoskiej „Solidarności” w latach 1980-1981 (nowość)**
- **Siedziba NSZZ „Solidarność” w Toruniu przy ul. Mickiewicza 81 (nowość)**
- Bydgoski marzec 1981 r.
- **Wydarzenia 1 i 3 maja 1982 r. w Toruniu (nowość)**

Biografie

Ukazuje sylwetki ludzi represjonowanych przez za udział w wolnościowych zrywach i akcjach obywatelskich oraz postać księdza-męczennika Jerzego Popiełuszki, zamordowanego przez SB w czasie duszpasterskiej wizyty w naszym regionie

- **Anna Jachnina, ps. „Hanna”, „Hanka” - autorka piosenki okupowanej Warszawy, pt. „Siekiera, motyka” (nowość)**
- W walce o Wielką Polskę - ks. Józef Wrycza - duchowny niezłomny
- Ks. Czesław Wojciechowski - kapłan diecezji gnieźnieńskiej, wikariusz parafii w Kcyni, więzień polityczny
- Ksiądz Jerzy Popiełuszko
- **Piotr Bartoszcze - postać tragiczna (nowość)**